

TORONTÁL

Ára: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obilityeva (Zápolya) u 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész ęvre . 300 D Negyedęvre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetęsek díjszabás szerint Megjelenik naponta délben	Ára: 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek			

Erkölcsei züllés.

A „Torontál” az utolsó héten három levelet is kapott, amelyeknek témája kikívánczozik a hírvivat kezeiből. Arról szólnak ezek a levelek, hogy mi, akik figyelemmel kísérjük városunk ugynevezett specialitásait, ne térjünk napirendre olyan tünetek fölött, amelyek a specialitások között, elsősorban Bečkerek morálját érintik.

— Az erkölcsök, — mondja az egyik levél — a züllöttség határain táncolnak és nem egyszer lehet a kora délelőtti vagy kora délutáni órákban bizalmas kalandokra siető asszonyokat és férfiakat látni az utcán, mialatt a családi tűzhely bomlásnak indul és kihűlőfélben van. Egy másik levél arról beszél, hogy figyeljük meg a bečkereki utcán sétáló fiatal tizenöt-tizenhat éves leányokat, azoknak modorát, föllépését, de főleg öltözködését, amely fölülmulja a nagyvárosi kottok és démonok kacérságát is. Egy harmadik levél arról ír, hogy érdemes a tavaszi parkok esti zsongó életének tanulmányozására néhány percet fordítani, ahol a természet ölen a májusi szerelem legkülönbözőbb megnyilvánulásai tobzódhatnak.

Kézenfekvő, hogy mind a három irás kortünet, sőt kortünet. Az is nyilvánvaló, hogy a háboru utáni morál egészen feldult és felforgatott társadalmi rendszereket talált, amelyeknek szokatlan és teljesen szervezeten külsőségei között ez a morál csak elferdülhet. Nagy forradalmak és összeomlások vesztett és nyert csaták, kibékített és nem kibékített nemzetek viharai között megzökent az egyéni felelősségérzet, méltó fröccsent a családi szentélyekbe és a legkülönösebb és legfuresább megnyilvánulásoknak lehettünk tanúi anélkül, hogy módunk lenne legális kereteken belül változtatni ezeken az állapotokon. Lehetne történeti példákra hivatkozni és bebizonyítani azt, hogy minden történelmi megrázkódtatás természetes folyamánya a morálok gyöngülése s hogy a régi Róma hanyatlása és a mai nemzedék degeneráltsága tulajdonképpen ugyanaz a tendencia. Ha ezekhez a jelenségekhez hozzászámítjuk azt a szintén nem kevésbé súlyos tünetet, hogy milyen értéktelen ma a pénz vásárló ereje, de viszont, hogy ezen az erőn mégis mennyi mindent lehet megvásárolni a lelkektől a női toalettekig, akkor világosan látjuk, hogy a társadalmi együttélésnek olyan megnyilatkozásai ezek, amelyek egy felbomlott világrend csiráiban jelentkeznek. Társadalomnak lehet-e nevezni azt, ahol elhullik az anyaság szent fogalma, ahol rezketnek attól, hogy egy új és friss

nemzedék születhessék, amely helyreépítolja az előtte vétkező generációk bűnét? Társadalomnak lehet-e nevezni azt, amely védtelenül és szótlannul türi a politikai, felekezeti és másirányú ellentétek egymással való harcát, s társadalom-e az, amelyben minden elferdült megnyilatkozás felszínre kerül, csak az nem, hogy az emberek összejárnak, a családi életet tisztelik és a jövőnek és az elkövetkező békés együttélésnek azt tartják legfőbb alapkövéül, hogy megértik egymást?

Föl lehetne tenni a kérdést már most, hogy mik lennének azok a védekező szervek, amelyek a kora délutáni és délelőtti randevuk grasszálását megakadályozzák, amelyek megrendszabályozzák a fiatalság erkölcsstelen hancurozását és gátját állják annak a szabad és féktelen szegszualitásnak, amely rányomja bélyegét az egész társadalmi együttélésünkre. Utaljunk a nevelésre? Beszéljünk a zátonyra jutott energiák legteljesebb csődjéről? Mondjuk talán azt, hogy ma az emberek előtt semmi sem szent

és minden csak cinizmus és a mohó pénzszomj kielégítése érdekében történik? Irjuk talán az egészét a lezajlott háboruk és forradalmak számlájára, mert ez a legkényelmebb? Vagy legyünk higgadt és fölényes szociálfilozófusok, akik a fölfelé lendülő és visszafelé hajló társadalmi összetevőkből, a békének és a háborúnak, a szolidaritásnak és a konjunkturának állandó változásából állapítják meg a morál tükrének fényvisszaverődéseit?

Hiába. Ez a tükör vak! Ennek a fényt újra visszaadni e hanyatló kultúra és e fölforgatott társadalmi viszonyok között meddő. A problémát már nem tudjuk úgy megoldani, ehhez talán több hit is kell, mint amennyi a mai megtépett emberiségben el van osztva. Csüggedt fejhajtással kell figyelni ezeket az állapotokat és ha válaszolnánk azoknak, akik leveleket intéztek hozzánk, talán Dante pesszimiztikus mondatát idéznénk egy bágyadt gesztus kíséretében, azt a mondatot, amely úgy kezdődik hogy: „Lasciate ogni speranza!”

Radics elfogadható feltételeket kínál.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 13.

A horvát köztársasági parasztpárt megbízásából, annak két tagja, dr. Krnyevics és Kovacevics Dragutin ma reggel 8 órakor a zagrebi gyorsvonattal Beogradba érkezett. A „Torontál” munkatársa már a pályaudvaron várta a két politikust és kérdést intézett hozzájuk jövőtük célját illetőleg. Krnyevics dr. igen előzékenyen fogadta munkatársunkat és a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Mennyiben felelnek meg a valóságnak azon hírek, amelyek Radicsék és a radikálisok közötti tárgyalások folytatásáról szólnak?

— Pártunknak és elnökünknek is az a véleménye, hogy az egyezménynek minél előbb létre kell jönnie, hogy ezáltal lehetővé váljék a konszolidáció nagy munkájának megkezdése az országban. Mi elhatároztuk, hogy olyan feltételeket fogunk előterjeszteni — a tárgyalások megkezdése esetén — amelyeket a radikálisok elfogadhatnak. Minden más hír, amely ezzel ellenkezik, tendenciózus és nem felel meg a valóságnak. Mi szilárdan meg vagyunk győződve, hogy az egyezmény a radikálisokkal létrejön.

Azok a hírek sem felelnek meg a valóságnak, amelyek feltételeinkről szólnak, miután eddig még egyáltalán nem szabtuk meg feltételeinket.

Csak nagyjában ismertettük azon követeléseket, amelyek alapján létrejöhetne az egyezmény.

— Milyen benyomást szerzett képviselő ur mostani beogradi tartózkodása alkalmával?

— Ma délelőtt dr. Peles, a parlament ideiglenes elnöke fogadott bennünket. Panaszkodtunk nála amiatt, hogy a hatóságok nem bántak velünk úgy, amint képviselőkkel szokás. Nem adják ki vasúti jegyeinket és nem tisztelik immunitásunkat. Peles erre megígérte, intézkedni fog, hogy a jövőben ilyen esetek többé elő ne forduljanak, miután mi megválasztott képviselők vagyunk és mandátumainkat a bíróság is kiadta.

Délelőtt a radikális-párt több vezető férfiával tanácskoztunk, többek között Jovánovics Ljubával is. Ezekből az az impresszióm, hogy az egyezmény megvalósul. Ezentúl különben gyakrabban fogunk Beogradba ellátogatni főleg azért, hogy informálódjunk.

— Mennyiben felel meg a valóságnak a mai esti lapok azon híre, hogy Radics hétfőn egész pártjával Beogradba jön és részt vesz a parlamenti elnök megválasztásán?

— Ez a hír majdnem teljesen légből kapott. Egyedül a radikálisoktól függ, hogy mikor jövünk Beogradba. Értesüléseim szerint nincs

küldetés arra, hogy az egész párt már most Beogradba jöjjön.

— Igaz-e, hogy Korosec mint Radics felhatalma megbízottja tárgyal Beogradban?

— Korosec és Radics között állandóan folynak tárgyalások és Korosec informálja Radicsot a beogradi helyzetről. Természetes az is, hogy mint a revizionista-párt elnöke a kormánnyal is tárgyalhat, tudomásom szerint azonban nincs felhatalmazva, hogy a blokk nevében kötelező tárgyalásokat folytasson.

— Mi a véleménye képviselő urnak a mai helyzetről?

— A mai helyzet ellenére is remélem, hogy a radikálisokkal meg egyezünk, amelyre úgy a szerb, mint a horvát népnek nagy szüksége van.

Worovszky orosz delegátus megyilkolása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, máj. 13.

A Vatikán és az olasz kormány hivatalosan részvétüket fejezték ki Worovszky római orosz követ megyilkolása felett.

Moszkva, máj. 13.

Hír szerint a szovjetkormány Worovszky római orosz követ megtorlásául meg fogja semmisíteni az Oroszországban lévő svájci vállalatoknak adott koncessziókat.

Lausanne, máj. 13.

Stutz követségi tanácsos Bernből Lausanneba érkezett, hogy Worovszky özvegyének, Ahrensnek és Divrilkovszkynek a szövetség-tanács részvétét fejezze ki.

A németek tegyenek kedvezőbb javaslatot.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, máj. 13.

A német javaslatra adott angol választ a német kormány valószínűleg ma kapja meg. A jegyzék felhívja a német kormányt, hogy tegyen kedvezőbb ajánlatot. Az ideérkező hírek szerint Németország már is kedvezőbb ajánlatot dolgozik, amely megközelíti Bonar Law januári tervében említett összeget.

Worovszky után Izmed?

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Lausanne, máj. 13.

A konferencia körében a Worovszky elleni merénylet következtében nagy aggodalommal vannak Izmed sorsa miatt, aki ugyancsak rengeteg sok fenyegető levelet kapott. A svájci rendőrség Izmed biztonságára külön intézkedéseket tett.

Mégse olyan egyszerű dolog a Ruhr-megszállás.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Essen, máj. 13.

A rajna—hernei-esatorna közelében a vasútvonalat három helyen felrobbantották. A robbanás oly hatalmas volt, hogy erejét a hat kilométer távolságban lévő Essenben is érezni lehetett. A pálya súlyos megrongálása folytán a közlekedés ezen a vonalon teljesen megszűnt.

Az oberhausen—osterfeldi vonalon, az Emser-folyón lévő hidat és az osterfeld—hammi-vonalon lévő hidat a levegőbe röpítették. A közlekedés ezen a két vonalon is teljesen megszűnt.

Francia-belga-angol kereskedelmi egyezmény.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, máj. 13.

Ma délelőtt írták alá a francia-belga kereskedelmi egyezményt, amelyhez Anglia is csatlakozott.

A magyar kölcsön ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, máj. 13.

A „Figaro” írja: A jóvátételi bizottság két tervet tanulmányoz a magyar kölcsönügyben. Az egyiket az angol-olasz, a másikat a bizottság francia tagjai és a kiserentie megbízottja nyújtották be. Mindkét terv megegyezik abban, hogy a zálogjogokat fel kell függeszteni, de míg az angol-olasz terv Magyarország pénzügyi helyreállításának gondját a Népszövetségre bizza, a francia terv előbb Magyarország fizetőképességének hivatalos megállapítását kéri. Kéri a terv, hogy a kölcsön egy részét jóvátételi fizetésre használják.

Nagy kérdés marad most már, hogy Magyarország ilyen körülmények között elhelyezheti-e kölcsönét. A döntés a két tervre nézve kedre maradt.

Az orosz-angol konfliktus.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, máj. 13.

Az orosz kormány visszautasítja az angol kormány ultimátumát, hogy neki határidőt irjanak elő. Az orosz kormány tárgyalásra kész, de presszionálni nem enged magát.

Krasszin tegnap Moszkvából repülőgépen Londonba indult. Ebből azt következtetik, hogy moszkvai kormánykörökben a mérsékelt áramlat felülkerekedett.

A hadikárok megtérítése. Az osztrák-magyar hadseregtől kárt szenvedett lakosok eddigelé kérvényeiket az elsőfoku kármegtérítő bíróságnak (Beogradba) küldték el. Ezen rendszeren most változtattak. A jövőben — a városokhoz érkezett rendelet szerint — várják meg az érdekelteket, míg a községi előljáróságok útján értesítés nem érkezik arról, hogy hová kell fordulniok kérvényeikkel.

Ujra elnapolják a szkupstinát?

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 14.

A nemzetgyűlés kedden délelőtt ül össze, hogy megvitassa a verifikációs bizottság által előterjesztett jelentést, amely részletesen beszámol a mandátumok igazolása körül történt eljárásról. Parlamenti körökben az a nézet, hogy a szkupstina a közeledő muzulmán és katolikus ünnepekre való tekintettel újra elnapolja az ülést s a jelentés tárgyalását csak a jövő hét végén kezdi meg. Pünkösd után a szkupstina gyors egymásutánban tartja üléseit, ha csak nem játszik közre újra valami zavaró momentum.

Pelles dr. ideiglenes házelnök tegnap az udvarban járt és informálta a királyt a jelenlegi politikai hely-

zetről. A házelnök délelben szűkebb-körü udvari ebéden vett részt.

A minisztertanács tegnap délután ülést tartott, amelyen a hadirok-kant, a tisztviselői és a hadsereg átszervezéséről szóló törvény szerepelt a napirenden. A kormány tagjai azonkívül az ülésen szövegáttek Pasity, Jovanovity és Ninesitynek dr. Krnyevics és Kovacevics Radies-párti delegáltakal folytatott tárgyalásait, akik Beogradban jártak, hogy informálódjanak a politikai helyzet alakulásáról.

Ninesity Momcsilo külügyminiszter tegnap délután az udvarba hajtatott és sürgős kihallgatásra jelentkezett. Ninesity a külpolitikai helyzetről tájékoztatta a királyt.

Bíróság elé kerül a villanytelep volt igazgatójának követelése.

Tárgyalás a kikindai elsőfoku iparhatóság előtt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 14.

Jelezte a „Torontál”, hogy Brassován Braniszláv, a beeskerei villanytelep igazgatója, aki hónapokkal ezelőtt, három havi fizetésvégielégítéssel elhagyta a város szolgálatát, váratlanul újabb igényekkel lépett fel, amelyeknek teljesítése érzékenyen érintené a város pénztárcáját. Brassován ugyanis követelési jegyzékében nem kevesebbet, mint ötvenezer dinár követelést sorolt fel, részint fizetés, részint lakbér, fűtés, világítás, szerelési átalány és renumeráció címen. A volt igazgató ügyvédje dr. Zsupanszki Szlavko által kérte kivánságának teljesítését, mivel azonban a város nem fogadta el a követeléseket, igényeivel a peres uthoz folyamodott. Az elsőfoku fórum, az elsőfoku iparhatóság, jelen esetben a beeskerei iparhatóság volna, mivel azonban maga a város, tehát a döntésre hivatott hatóság érdeklét fél a kérdéses ügyben, a törvény értelmében, nem ítékezhet, hanem köteles a tisztségre más érdektelen, semleges iparhatóságot felkérni. Beeskerek városa Velika Kikindához fordult, amely a kérelmet készséggel teljesítette.

Beeskerekről szombaton háromtagu bizottság utazott Kikindára, hogy informálja az iparhatóságot Beeskerek álláspontjáról és védelmezze a város érdekét. A város kiküldötte az iparhatóság előtt, mely vasárnap ült össze határozathozatalra, terjedelmesen előterjesztette az ügyet és kifejtette Beeskerek város vezetőségének a nézetét. Eszerint Brassován Braniszlávnak, a villanytelep volt igazgatójának a keresete téves, mert végkielégítés címen három havi fizetést utaltattak ki, ezt az összeget fel is vette, az állásából való távozása után még fél éven át élvezte az ingyen fűtést és világítást, a renumeráció pedig — a kiküldött szerint — önkéntes adomány, melyre a város nem kötelezhető.

A kikindai tanács még nem határozott a bonyodalmas ügyben és a döntést a mai napra halasztotta. Beavatottak szerint kilátás van arra, hogy a tanács nem is veszi érdemle-

ges tárgyalás alá a keresetet, hanem kimondja az iparhatóság illetéktenségét és polgári perutra utasítja a követelést. Mindkét oldalról érdeklődéssel várják a nem mindennapi pernek a kimenetelét.

Néhány száz büntetés hanyagság miatt.

Nem tartják be az ebzárlatot.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, május 14.

Két héttel ezelőtt szigorú rendeletet adtak ki a hatóságok, hogy kutyákat csakis szájkosárral ellátva szabad az utcára kiengedni, az udvarban pedig csakis pórázon megkötve tarthatók. A rendeletet nem igen tartják be Beeskereken s a szigorú ebzárlat dacára is minden felügyelet nélkül az utcára engedik a kutyákat. A hatóságok most erélyes rendszabályokhoz fordulnak és szigorú felügyeletet gyakorolnak a kutya-tartó gazdákra s amennyiben szabálytalanságnak jutnak a nyomára, haladéktalanul megindítják az eljárást a hanyag tulajdonosok ellen.

Tegnap egyszerre két sajnálatos eset is fordult elő, amely most már mulhatatlanul megsürgeti a legszigorubb felügyeletet. A kutyamarás egyik áldozata Gruity Mita városi tisztviselő, aki mit sem sejtve haladt a Gimnázium-utcában, amikor a Klub-kávéház közelében rátámadt az egyik házból kijövő kutya és a lábába harapott. Gruity súlyos sérülést szenvedett a lában. A másik eset a beeskerei szőnyeggyár előtt történt, ahol is egy hatalmas farkaskutya súlyos sérülést ejtett Turinszki Gyuró kereskedő hét éves kisleányán, Miloszován. A leánykát orvosi tanácsra a novisadi Pasteur-intézetbe szállították.

Hasonló esetek napirenden vannak a környéki falvakban is. A beeskerei főszolgabíró azonban erélyes kézzel rövidesen rendet teremt a járásában fekvő községekben. A főszolgabíró ugyanis utasította a csendőrségeket, hogy razziákat tartsanak az azokat a gazdákat pedig, akik nem tartják be az előírt rendszabályokat, haladéktalanul jelentsek fel. A községek közül egyre érkeznek a feljelentések. Szerbeleméren tiz, Szerbitében Négy, Perlaszon harminchat, Begejsvetidjuradon hatvanhét gazdát jelentettek fel, mert nem tartotta be a szükséges óvintézkedéseket. A főszolgabíró szigorúan fog eljárni minden konkrét esetben és érzékenyen megbünteti a hanyag tulajdonosokat. A legkisebb büntetés száz dinár pénzbírság.

HIREK

Máj. 15.

1859-ben szül. Pierre Curie, a Radium felfedezője.

1862-ben szül. Schnitzler Arthur, Ausztria egyik legkiválóbb írója.

Az angol királyi pár elutazott Rómából. Az angol királyi pár ma este elutazott Rómából. A bucsuzáson a pályaudvaron megjelent az olasz királyi pár a trónörökösével és Mussolini miniszterelnökkel. Az angol királyi pár mindenütt meglátogatja az olasz hadsintéren lévő angol katonai temetőket.

Halálozás. Öszinte részvétellel értesülünk róla, hogy Kadelburger Ede kereskedő, 44 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt, aki egyik főerőssége volt a beeskerei filharmoniai zenekarnak, a város zenei életében nagy érdemeket szerzett magának. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Brigadira Risztitya utcai gyűszház-ból.

Stojanovits Peter és Bival Blanka kamaraénekesnő hangversenye iránt feltűnő nagy az érdeklődés. Stojanovits nemcsak hogy a „Liebchen am Dach” (Padlásszoba) és a „Reichstadi herceg” című operettek zeneszerzője, de klasszikusan komoly műveket is teremtett, amelyeket a wieni, lipcei és londoni kiadócégek rögtön az első előadás után megvettek és kiadtak. Első hegedűversenye még tizenkét év előtt nyerte el az első osztrák zeneszerzési államdíjat és a bonni „Beethoven Haus” két díját. Második hegedűversenyét Jan Kubelik vitte keresztelőre Prágában 1916-ban, nagy zenekarkísérettel óriási sikerrel. Prága polgármestere maga nyújtotta a zeneszerzőnek a város babérokoszoruját ünnepélyes beszéd kíséretében. Másnap Kubelik és Stojanovits külön hangversenyt adtak, amelynek az volt a szenzációja, hogy Stojanovits hegedűt és Kubelik zongorázott. Stojanovits művei voltak csak a műsoron és Beethoven Kreutzer Sonátája, amelyet most lesz alkalmunk hallani a meertől.

Bival Blanka ének- és zongoraművésznőt egy előkelő fürdőhelyen mutatták be Stojanovitsnak, akinek annyira megtetszett Bival Blanka kifejező játéka és esengő, üde hangja, hogy rögtön szerződöttette állandó közreműködésre nagy jogszláv turnéjára. Stojanovits beeskerei hangversenye kedden, május hó 15-én lesz a Kaszinóban. Jegyek Mangoldnál kaphatók.

Ebből is lesz valami. Moszkvai jelentés szerint az oroszok három órai hajszá után elfogták az Astor nevű angol hajót és Normanskba vitték. Hivatalosan megállapították, hogy az angol hajók állandóan orosz vizeken halásznak.

Nincs szebb az egyenlőségnél. Amerikából, a szabadság, egyenlőség és emberi jogok klasszikus hazájából jelentik, hogy a columbiai egyetem ifjai egy James Scott nevű négytűt erőszakkal kizhozták a börtönéből, egy hidfőhöz vonsozták és ott felakasztották. A néger állítólag azon a helyen inuálta egy Almsstedt nevű egyetemi tanár leányát.

* Vas- és fémtölvényeket Krassnánál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Meghalt Masaryk köztársasági elnök felesége. Beog. jel.: Masaryk Jean Csehszlovákia köztársasági elnökének felesége tegnap éjjel meghalt. A király távirati uton fejezte ki részvétet. Nincsiy dr. a kormány nevében a beogradi csehszlovák követnél kondoleált.

Káldor Boriska és Hegyi Elza esteje iránt nagy az érdeklődés. A két fiatal művésznő, akik a külföld nagy városaiban mindenütt nagy sikereket arattak, Beeskereken műsoruk javát mutatják be. Az estély május 17-én este lesz.

Az 1903-asok sorozása. Megbízható értesülés alapján megírta a „Torontál”, hogy az 1903-ban született hadköteleseket május utolsó napjain vaszik sor alá. Ez a hír most hivatalos helyről is bizonyítást nyert. A becskereki városi katonai ügyosztályhoz ugyanis tegnap érkezett meg a kerületi katonai parancsnokság rendelete, mely szerint az 1903-ban született katonaköteleseket május hó 29-én, 30-án és 31-én sorozzák. Ugyanakkor kerülnek sor alá az 1900-, 1901-, 1902-esek közül azok, akiket a korábbi állításokon ideiglenesen alkalmatlannak találtak.

Öngyilkosság családi perpatvar miatt. A beogradi „Balkan” írja, hogy Panity Velyo vendéglősnek a felesége családi perpatvarból kifolyólag öngyilkosságot kísérelt meg. Az asszony a Szávába ugrott, a parton tartózkodó hajósok azonban kimentették. Panityot Beeskereken kimentették. Évekig volt a bérloje a Korona-kávéháznak.

Athelyeztetett járási adonival. A pénzügyminiszteri rendeletet adott ki, mely szerint a szerbritebeji járási adóhivatalt Torontálszécsányra helyezik át. A rendeletet — értesülésünk szerint — a közeljövőben végrehajtják. Hogy mi készítette a pénzügyminiszteriumot erre az elhatározásra, nem tudjuk. Valószínűnek tartjuk azonban, hogy Szécsány község kérelmére történt, mely jobb fekvésénél és egyszerű vasúti összeköttetésénél fogva jobban predesztinált arra, hogy pénzügyi központja legyen a járásnak.

A fűtők és gépészek vizsgálja. A gőzkazánfűtők és gépészek vizsgálatát május 25-én tartják meg. A kérvényeket a veliki becskereki gőzkazánfelügyelőség címére kell beküldeni. A kérvényhez a következő mellékletek csatolandók: Keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány és a gépészek körüli prakszistról szóló bizonylat.

Ujabb katonai behívások. A városi katonai ügyosztályhoz tegnap rendelet érkezett, mely ötvennyolc 1900—1902-es újonc behívásáról intézkedik. A behívottak május 22-én kezdik meg a katonai szolgálatot.

Kerékpárvizsgálat a rendőrségen. Vasárnap reggel folyt le a rendőrségi udvarban a kerék- és motorkerékpárvizsgálat. A kerékpárokat újra számokkal látták el és megvizsgálták, hogy a biciklik felszerelése előírásos-e. A jövőben szigorúan ügyelnek arra, hogy minden kerékpárnak szabályszerű felszerelése legyen. Naponként stichpróbákat tartanak s ha hiányosan felszerelt kerékpárra akadnak, tulajdonosát szigorúan megbüntetik. Ugyazintén több ízben követelni fogják a motorbiciklisektől a hajtási engedély felmutatását.

Betöltik a városi főjegyzői állást.

A dr. Cselikovity Mravity Nadan távozásával megüresedett városi főjegyzői állás betöltéséről a közeljövőben gondoskodnak. A város a napokban nyújtotta be javaslatait. Összesen két előterjesztés van és erősen kétséges, hogy a belügyminiszterium B. B. E. ügyosztálya melyiket fogja előnyösebbnek találni. Adomány. A Glasen-féle vendéglőben megtartott kolbász-estélyen Glaszen Ferenc gyűjtéséből befolyt 460 korona, Klecker Józseftől pedig 280 korona a róm. kath. árvaház javára, mely adományért ezúton mond halás köszönetet az árvaház gondnoksága.

A tisztviselők kedvezményes vasuti jegyei.

Beeskerek, május 14.

Az országos tisztviselő-szövetség helyi szervezete tegnapelőtt délután igazgatósági ülést tartott, amelynek a tárgyszorozatán a szorosabban vett helügyeken kívül általánosabb érdeklődés indítványok is szerepeltek. Az ülés iránt a tisztviselők körében nagy érdeklődés nyilvánult meg és kíváncsian várták az igazgatóság határozatát azokban a pontokban, amelyekben a tagok leginkább érdekeltek.

Az igazgatóság a kisebb ügyek elintézése után a tisztviselők vasuti jegykedvezményét tárgyalta. Eddig ugyanis az állami tisztviselők évenkénti háromszori utazására ötven százalékos díjengedményben részesültek az összes állami vasútvonalakon és hajókon. Az igazgatóság most úgy kéri módosítani a kedvezményt, hogy a kiadott jegyek teljes évi érvényűek legyenek, vagyis ne határozzák meg az utazások számát, hanem csak az időt, amelynek határában belül történjen az utazás. Ami pedig a díjkedvezményt illeti, az igazgatóság azt indítványozza, hogy az igazolványok alapján megváltott harmadosztályú féljegy a másodosztályú igénybevételére jogosítsa fel a tisztviselő utast. Mivel pedig a megyei tisztviselőkre, akik közvetve ugyan, de mégis csak az államot szolgálják, eddig nem vonatkozott a kedvezmény, az ülésen elhatározták, hogy szorgalmazni fogják annak a megyei tisztviselőkre való kiterjesztését is.

Az igazgatóság megállapította, hogy a tisztviselők közönyt mutatnak saját ügyeikkel szemben, tagdíjait nem fizetik be pontosan, a gyűlésektől pedig távol maradnak. Az ilyen magatartással természetesen csak ártalmára vannak az egyesületnek s ezzel saját ügyüknek, melynek kedvező elintézése csak úgy érhető el, ha a tisztviselőkben minél mélyebb gyökeret ver az egyfűtártóztatás és az összetartás eszméje.

Végül a tisztviselői törvényjavaslat módosítását tárgyalták és úgy határoztak, hogy bizottságot küldenek ki a kérdés áttanulmányozására, mely a tisztviselők kívánságait a szövetség útján közölni fogja a törvényhozó bizottsággal. Együttal megszüretik majd a tisztviselői törvény mielőbbi meghozatalát.

Több családból álló méhkas házzal együtt,

mely esetleg üzlethelyiségnek is alkalmas, 950

azonnal eladó.

Kruisch Ferenc, Star i Lec (Sánál).

* Hangszerek javítását, tennis reketek tartós hurozását a legolcsóbb áron elvállalja Tóth A. hangszerkészítő, Béga-végsor a volt Daun-féle híddal szemben, saját házában.

* Átutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valuta-biztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

A vendéglősök zászlószentelési ünnepélye.

A rendezőség elkészült a programmal.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 14.

A bánsági szállodások, vendéglősök és kávéosok május hó 17-én, csütörtökön tartják meg zászlószentelési ünnepélyüket. Az ünnepségre, amely Beeskereken lesz, nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség nagyszabású programot dolgozott ki, mely az ünnep előestéjén kezdődik és felöleli az ünnepség egész napját.

A program szerint május 16-án, szerdán az összes vonatknál fogadó bizottságok várják a Bánság minden részéből érkező vendégeket.

Este nyolc órakor összegyűl a vendégsereg és azok, akik a felvonuló menettel akarnak tartani az egyesület hivatalos helyiségében, a „Bristol”-szállodában. Fél kilenc órakor a menet a helybeli katonazenekarral az élen Sztajity Zorka és Solyom Erzsébet zászlóanyja lakása elé vonul, ahol a zenekar szerenád ad.

Az ünnepség voltaképpen napján, május 17-én, csütörtökön délelőtt kilenc órakor a központi gör. templomban a dalkör közreműködésével ünnepi istentisztelet lesz. Ezután a menet katonazenével a Fő-utcán át a Fő-térre vonul, ahol a szövetség tagjai és vendégei részt vesznek a kath. templomban tartandó misén.

Mise után a hatóságok kiküldöttei, a dalárdák, az egyesületek és a nagyközönség elhelyezkedik a Fő-téren, az ünnepségek színhelyén. Kirtyánszki Svetozár, a szövetség elnöke, a zászló megalapítója üdvözlő beszédet mond a királyra és a királynéra, aminek befejeztével a zászlósegeknek ünnepélyes bevérese következik. Végezetül a dalárda a katonazenekar kísérete mellett elénekli a himnuszot.

Az ünnepelő menet a Fő-térről katonazenével a Bristol-szálló elé vonul. A vendégek és a szövetségi tagok a Bristolban közös villásreggelin vesznek részt.

Este fél kilenc órakor ünnepi bankett a Bristolban. Bankett után hangverseny és tánc ad finálét a sikeresnek ígérkező zászlószentelési ünnepségnek.

Utazó ügynökök

fix fizetéssel és provízióval felvételnek

Bencze Antal és Fia cégnél

Veliki Beeskerek. X 960

Változatlan lesz az aratási és cséplési bérrendszer.

A tavalyi rendszert érvényben hagyják?

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 12.

Évről-évre nagy gondot okoz a hatóságnak a cséplési megállapodás megkötése vagy a tárgyalások közvetítése a munkaadók és a munkások között. A múlt évben a novisadi gazdasági konferencián úgy határoztak, hogy szabad megállapodás tárgyává teszik az arató- és cséplőbérreket és a természetbeni részesedéseket s annak meghatározásánál nem vesznek igénybe hatósági közvetítést. A feles munkások elhelyezését és egyik helyről a másikra való irányítását már a hatóságokra bízták, amelyek mindkét fél melegegledésére végezték a reájuk bízott feladatot.

Az idén, bár már aktuálisává vált a kérdés rendezése, még nem tettek egyik részről sem kezdeményező lépéseket a tárgyalások megindítására. Valószínű, hogy ezt a körülményt egyik félnek sem lehet a rovasára írni, hanem inkább annak tudható be a késlekedés, hogy mindkét fél kölcsönösen melegegdedt az új rendszerrel s továbbra is eszerint kíván dolgozni. A múlt évben ugyanis zavartalanul folytak le a mezőgazdasági munkálatok. Az arató- és cséplőrészek tekintetében nem igen voltak panaszok, mely állapot azt bizonyítja, hogy az új rendszer gyakorlati alkalmazása nagyszerűen bevált. Nem lehetetlen, hogy rövidesen összeül a vajdasági gazdasági konferencia, a tavalyi határozatot azonban a jelek után itélve nem igen fogja megváltoztatni.

Sport

Megalakult az egyettközi bizottság.

Beeskerek, máj. 13.

Jelentős fordulat állott be a Bánság footballsport történetében. A becskereki sportegyletek úgy látszik melegegelték azt az anarchiát, amely eddig footballsportunkat behálózta és erélyes lépésel közelebb vitték az ügyet a végleges megoldás felé. Le kell szögeznünk ugyanis azt a tényt, hogy mindeideig a Bánságban intenzív footballsportról szó sem lehetett, mint-hogy ennek legelemibb követelményei, a bajnoki küzdelmek és az igazolási rendszer egyszerűen nem léteztek. A jugoszláv labdarugószövetség határozata szerint Bánság a beogradi szövetséghez tartozik. Néhány egyet le is igazolta játékosait annakidején Beogradban, de a bajnokságért — mivel az alszövetség a saját belviszályaival volt túllontul elfoglalva — még ezideig nem játszottak a bánsági egyesületek. Nem törődtek velük és egyleteink legnagyobb része másfelé kereszte a megoldást. Először egy vajdasági, majd később egy bánsági alszövetség létesítésén fáradoztak a siker legkisebb reménye nélkül. A vajdasági alszövetség ügye a zagrebi gyűlésen csufosan megbukott és így most már hirt erőlködésnek bizonyult minden ilyen irányú kísérlet. A sportegyletek azonban nem várhattak éveig és más megoldás

hiányában el kellett helyezkedniök, legalább egyelőre, a beogradi alszövetség keretei között.

Ez a gondolat vezette a becskereki sportegyleteket, amikor beogradi intenciók alapján összeült az egyletek közötti bizottság és kimondta a Vel. Becskerekecska Medju-klubska Uprava megalakulását. Ennek a klubközi bizottságnak — ilyen működik Novi Sadon is — az a célja, hogy az egyletek és az alszövetség között közvetítsen, mivel közelebb van az eseményekhez, egyúttal az alszövetségnek a közvetlen végrehajtó szerve legyen. A bizottság először az igazolási kérdést fixirozza, aztán dönt az átigazolások fölött és legrövidebb időn belül megkeresi a közeledést a többi bánáti egyletekkel, hogy az alszövetség utasítása szerint megejtse a bajnokság sorsolását.

A bizottság tisztikara a következőkből alakult: Elnök: Jelity (egyl. kiv.) Klubközi kapitány: Gerdecz (Zselj.) Titkár: Brkity (Slavija). Pénztáros: Teichner (Kadima). Másodtitkár: Gardinovaeski (Rat.). Szertáros és gazda: Ruesz (Schwáb.) A bizottság delegáltjai: Markovity (egyl. kiv.), Kohn (Kadima), Glaser (Schwáb.), Gruin (Zselj.), Frölich (Slavija).

Vasárnapi eredmények. Schwäbische-Ratarszki 2:1 (0:0). A trélmérkőzés eredménye: „A” csapat „B” csapat 5:1. Bíró: Jelity. Az „A” csapat Kohn helyett Hermannal állt fel és határozottan jobb volt a tartalékokkal játszó ellenesapatnál. A vasárnapi formák alapján válogatja össze az egyletközi bizottság a Subotica ellen szereplő válogatott csapatot.

Obi ty I. b.—Zeljeznicari I. b. 2: A fiatal erőkből álló Obility csapata szép kombinációs játékkal verte ellenfelét.

Budapest. A szenta-téri pályán tegnap délután a Bbte atlétikai versenyt rendezett, amelyen néhány jó eredményt értek el. A többi eredmények a következők: Másodosztályu magas ugrás: Vidocai (MAC) 173 cm. Junior távolugrásban: Farkas (középszkolás) 6 m. 21 cm. Százméteres gátfutás előnyversenyben: Püspöki (MAC) 168 mp. Somfai előny nélkül indult, az első gátba belépett s ezért a versenyt feladta. Diszkoszvetés előnyversenyben: Pápay (MAC) 7 méter előnnyel 40 méter 24 cm. Ötezer méteres síkfutás: Kulcsár (Müegyetem) 15 perc 40 mp.

Szokatlan kártérítési ítélet a brassói törvényszéken.

Ügyvédi honorárium — buzában. Brssó, máj. 13.

Érdekes, a mai viszonyokra jellemző ítélet hangzott el ma a brassói kir. törvényszéken.

Még ezerkilencszázhusz júliusában történt, hogy Csula Péter pürkeréci földmivest a korezmában néhány behorozott legény véresre verte. Valami ártatlan fehérség miatt támadt közöttük differencia, amelyet a legények fütykössel oldottak meg. A földmives heteken át nyomta az ágyat sérüléseivel és nem állhatott munkába aratáskor. Felépülése után büntető feljelentést tett bántalmazói ellen, akiket a brassói törvényszék 8—14 napi fog-

házbüntetésre ítelt. Ugyanebben az évben Csula ötezer lej erejéig kártérítési pört indított támadói ellen, mert ennyire becsülte azt a veszteséget, amelyet a mezei munkálatok el nem végzése miatt szenvedett. Azóta majdnem három év pergett le és úgy látszik, Pürkerecen sem subant el nyomtalanul a világ gazdasági krízisének ezen időszaka, mert Csula Péter a legutóbbi napokban — midőn már ítéletkihirdetés előtt állott az ügy — kérelemmel fordult a törvényszékhez.

A sértett terjengősen vázolta a megváltozott viszonyokat, előadta, hogy a pénzbevéltás körüli időkből munkabérvésztése kárpótolva lett volna az ötezer lejjel, ma már azonban ötezer lejjel sem mire sem megy, miért is tisztelettel kéri, hogy számára ítéljen meg a törvényszék annyi buzát, mint amennyit az aratási munkálatok alatt, mint részes megkeresett volna.

A bíróság ma kihirdetett ítéletében helyt adott a földmives kérésének és tizenhét mázsa hatvan kiló buzát ítelt meg neki. Mint értesülünk, a védőügyvéd is buzában nyeri el honoráriumát a különös pernyerésért.

Halálos táncőrület Amerikában.

Szörnyethalt táncrekorder.

Amerikai lapok jelentése szerint ott európai mintára egyre jobban terjed a táncőrületnek az a fajtája, amely táncrekordok felállításában tombolja ki magát. Az amerikaiak, ugylátszik, megirigyelték a Berlinben, Londonban és Párisban napnap után felállított és megjavított táncrekordokat és minden áron jobb „időt” akarnak elérni ezen a téren is. Természetes, hogy a táncosok többé nem az esztétikai szépségeket, a ritmus gyönyöreit keresik, hanem azt, hogy minél hosszabb ideig bokázzák egyfolytában a shimmyt. A tánc művészete valószínűleg sporttá durvult és többé nem karsu termet, finom vonalak keltenek hozzá, hanem erős tüdők, dagadó izmok és brutális erőfeszítések. A táncőrületnek ez a fajtája már odafajult, hogy az amerikai hatóságok kénytelenek voltak betiltani a 24 órán túl tartó táncmulatságokat, mert akadtak olyan párok is, akik 36 órán túl is táncoltak egyfolytában.

A legújabb távirati jelentés szerint a táncőrületnek meg volt az első halálos áldozata is. Egy Morchouse nevű táncos, Newyorkban, aki egyfolytában nyolevanhét órát táncolt, hirtelen vértódulás következtében holtan esett össze. Kivüle még több rekordtáncosnő is súlyos betegségben fekszik. — Az ijesztő példák azonban úgy látszik, nem

rettentették el a többi táncrekordereket, mert — mint Clevelandból jelentik — ott Miss Jane Cully kilencven óra és tíz percig tartó táncával új világrekordot állított fel. Ha ezt a táncrekordot sikerülni is fog majd újabb rekorddal megjavítani, — az amerikai táncosok úgy látszik — javíthatatlanok.

Szerkesztésért felelős Juhász Ferenc.

Nyílttér

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A kovini kir. közjegyző szabadkéből, nyilvános árverésen el fog adni május hó 27-én délután 2 órakor Deliblátón egy ujonnan épült házat, szállodával, vendéglővel és szatócsüzlettel együtt.

Közelebbi értesítést ad a kovini kir. közjegyző.

Pošto sam nameran preuzeti radnju Radić i Krpučić u Orlovatu, to molim da se svi poverioci, zainteresovani meni izvolu javiti radi svojih potraživanja, u roku od 7 dana na adresu:

M. Stanković,
Tomaševac.

Mivel a Radity és Krpuicity-féle tüzletet Orlováton átvenni szándékozom, felkérem az érdekelteket, hogy követeléseiket 7 napon belül nálam jeltentsék be.

934 M. Stankovity,
Tomasevac.

Komplett kész ovál-hálószobabutorok és mindennemű legmodernebb butorok a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árban kaphatók HIZLI FERENC műbutorasztalosnál Veliki Beckserek, Obilityeva (Zápolya) utca 5. szám. Vállal antikbutorok javítását és polírozását a legjutányosabb áron. 955 Poleskairtást garancia mellett vállal.

Ház eladás!

Egy teljesen jókarban levő, prima anyagból épült új ház, fűszer- és rőfő-árkereskedéssel, italmérési engedéllyel, jutányos áron azonnal eladó. Vétel esetén azonnal beköltözhető. Bővebbet: II. külkerület 62. sz. a. (a Heimermann-féle szanatóriumtól 3-dik ház). 957

HOMOK

állandóan kapható vagon-tételekben és kisebb mennyiségben Bergenthal szállítónál, Veliki Beckserek. 956

954

Különbéle

Cserepes virágok és virágpalánták

a legjutányosabb árban kaphatók OGRANBASOR városi kertésznél Veliki Beckserek, Bajza-utca 8. sz. (Amerika-negyed).

Ügyes magyar-német gyorsírásban és gépirásban jártas

tisztviselő

felvétetik Steinitzer Góza cégnél Veliki Beckserek. 959

Sportfelszerelések szaküzlete.

Futball, tennis, atlétika, torna, birkozó, uszó és halászati cikkek igen nagy választékban. Sportegyleteknek kedvezmények. Vezetőképviselők: SCRUM, MERMAID, LIGA gyártmányainak

Kozmetika, foto-sport Sombor (SHS). 860

Keresünk azonnali belépésre gabonavagy malomszakmában jártas önálló

könyvelőt.

Szerb és német nyelv tudással bírók előnyben részesülnek. Fizetési igény-nyel megjelölt ajánlatok

BÁLINT TESTVÉREK gabonakereskedés címre St. Bečejre küldendő. 924

GYERMEKTÁPISZER GYERMEKTÁPISZER
VITAL
LEGJOBB TÁPISZER CSECSEMŐK, GYERMEK ÉS DAIJÁK RÉSZÉRE
MALÁTHAKAKAO MALÁTHAKAKAO
VITAL
LEGJOBB ERŐSÍTŐ SZER MINDEN KORBAN LÉVŐ BETEGEK ÉS ŰDŰLŐK RÉSZÉRE
TISZTA TEMÉSZETES GYÁRTMÁNY
TÁPISZERGYÁR R. T. „VITAL” ZAGREB, KSAVERSKA CESTA 10.

Egy jóforgalmu, már 60 év óta fennálló

fűszerüzlet

családi okok miatt azonnal szabad kézből eladó. 948

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Gyermekágy

matracal és más butorok eladók. 949

Nemanjina (Jenő herceg) u. 4. sz.

Manilla

(3 águ kéveköztözsineg), eredeti amerikai Standard különleges

cseplőolajak

megérkeztek! 923

Braun Marcel

gépkereskedő Vel. Bečkerék, Aleksandrova u. Telefon 106.